

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID

COMMISSIE VROUWENARBEID

SECRETARIAAT

ADVIES NR. 66 VAN 19 NOVEMBER 1992 VAN DE COMMISSIE
VROUWENARBEID AANGAANDE DE PLAATS VAN DE VROUW BIJ DE
TENUITVOERLEGGING VAN DE OPERATIONELE PROGRAMMA'S
BETREFFENDE HET COMMUNAUTAIR BESTEK VOOR BIJSTANDSVERLENING
VAN HET EUROPEES SOCIAAL FONDS IN BELGIE

Overwegende dat de vrouwen het omvangrijkste mensenpotentieel voor de toekomstige evolutie van de Europese arbeidsmarkt vormen;

Overwegende dat niettegenstaande de activiteitsgraad van de vrouwen lager ligt dan bij de mannen, het werkloosheidspercentage hoger is bij de vrouwelijke bevolking en de meeste langdurig werklozen vrouwen zijn;

Overwegende dat de arbeidsmarkt zich verder blijft organiseren op grond van structuren van traditionele takenverdeling waardoor een duidelijke verticale en horizontale scheidingslijn wordt getrokken ten nadele van de vrouwen;

Overwegende dat de vrouwen met specifieke hinderpalen worden geconfronteerd bij hun integratie op de arbeidsmarkt;

Overwegende dat door het derde communautaire actieprogramma inzake gelijke kansen voor vrouwen en mannen wordt voorgesteld de integratie van de vrouwen op de arbeidsmarkt te verbeteren via acties welke tot doel hebben :

- de inbreng van de vrouwen op de arbeidsmarkt te vergroten door specifieke maatregelen uit te werken ten gunste van de vrouwentewerkstelling door vrouwen ertoe aan te sporen een eigen bedrijf op te zetten en door plaatselijke werkgelegenheidsinitiatieven te stimuleren;
- de kwaliteit van de arbeid van vrouwen te verbeteren door hun capaciteiten te valoriseren, inzonderheid door een uitbreiding van de acties ten behoeve van het onderwijs en de beroepsopleiding, door een beter beheer van het mensenpotentieel en door de tenuitvoerlegging van positieve acties in de ondernemingen;
- de hinderpalen weg te werken die de vrouwen kunnen ontmoeten bij de toegang tot en de deelname aan het arbeidsproces, inzonderheid door maatregelen welke erop gericht zijn de gezins- en beroepsverantwoordelijkheden beter te kunnen combineren.

Overwegende dat van de structuurfondsen het Europees Sociaal Fonds (E.S.F.) het instrument van de Commissie is dat voor haar de medefinanciering mogelijk maakt van de acties afgestemd op de opleiding en de hulp bij indienstneming.

Overwegende dat krachtens de huidige reglementering van het E.S.F. alle communautaire bestekken (CB) (1) onderworpen zijn aan een gelijkheidsclausule welke bepaalt dat de door de Lid-Staten voorgestelde acties verenigbaar moeten zijn met de communautaire beleidsvoering en wetgeving inzake gelijke kansen voor mannen en vrouwen. In deze clausule wordt in het bijzonder de nadruk gelegd op de behoeften aan opleidingsvoorzieningen en -initiatieven welke het voor mensen met kinderen gemakkelijker zou moeten maken om terug op de arbeidsmarkt te worden ingeschakeld.

Gelet op haar hele reeks vroegere adviezen en inzonderheid op het advies :

- van 26 april 1976 betreffende de gelijkheid van mannen en vrouwen inzake opleiding (advies nr. 7),

1 C.B. : Communautair (steun) bestek : refertekader waarbinnen zich de samenwerking tussen de Commissie en de Lid-Staat situeert.

- van 10 mei 1978 betreffende de tewerkstelling en de werkloosheid van de vrouwen (advies nr. 12),
- van 26 januari 1979 inzake de uitvoering van art. 124 van de wet van 4 augustus 1978 (toegang tot de beroepsopleiding) (advies nr. 17),
- van 21 maart 1980 betreffende de opslorping van de vrouwenwerkloosheid (advies nr. 21),
- van 23 februari 1987 inzake de tewerkstelling van jonge vrouwen (advies nr. 45),
- van 23 november 1987 betreffende de jonge vrouwelijke langdurig werklozen (advies nr. 47),
- van 5 december 1988 betreffende de tewerkstelling van vrouwen (advies nr. 51/1).

oordeelt de Commissie Vrouwenarbeid dat de in het kader van het E.S.F. geplande actie voor medefinanciering van initiatieven inzake opleiding en hulp bij indienstneming, ook al komt deze actie tot stand op basis van het subsidiariteitsbeginsel, een fundamenteel middel is om het mensenpotentieel, zowel in de Europese Gemeenschap als in elk der Lid-Statens afzonderlijk, op de arbeidsmarkt te valoriseren.

De Commissie Vrouwenarbeid heeft het ook nodig geacht om na te gaan of de door het E.S.F. in België gefinancierde acties op billijke wijze ten goede komen van de vrouwen.

Na inzage van het op verzoek van de Europese Commissie door deskundigen gerealiseerd "evaluatieverslag betreffende de deelname van de vrouwen aan de door het E.S.F. gefinancierde acties"(2) en meer bepaald van het Belgisch verslag, is de Commissie Vrouwenarbeid tot de volgende vaststellingen gekomen:

- de vrouwen komen maar weinig aan bod in de C.B.'s;
- voor de vrouwen hebben de maatregelen vooral betrekking op opleiding en zijn er maar weinig maatregelen die afgestemd zijn op de hulp bij indienstneming en het creëren van banen;
- de gemengde acties geven een beeld van de discriminatie die er op de arbeidsmarkt bestaat;
- de specifieke acties gelden maar voor zeer weinig begunstigden en krijgen maar een ondergeschikte plaats in het programmatiesysteem;
- het incalculeren van de dimensie "vrouwen" in de methoden van voorbereiding, beheer en evaluatie gaat nauw samen met de aandacht die op nationaal en regionaal vlak aan het beleid van kansengelijkheid wordt besteed.

In het licht van deze vaststellingen en steunend op de ervaring die werd opgedaan gedurende de eerste twee jaren coördinatie-werk voor het communautair

(2) evaluatie van de deelname van de vrouwen aan de door het E.S.F. gefinancierde acties; Eindverslag voor de D.G.V. Commissie van de Europese Gemeenschappen Marie-Christine LEFEBVRE, Brussel, februari 1992.

Now-programma (nieuwe kansen voor vrouwen) waarvan zij zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve evaluatie noodzakelijk acht ten einde de resultaten ervan in het communautair bestek en de operationele programma's te verwerken;

Na onderzoek van de voor België voor 1993 door de Europese Commissie goedgekeurde aanlegging van het communautair bestek voor bijstandsverlening in het kader van de doelstellingen 3 en 4 (3), wordt door de Commissie Vrouwenarbeid :

- betreurd dat in de voorbereidende studie aangaande de sociaal-economische context niet meer aandacht wordt besteed aan de situatie van de vrouwen op de arbeidsmarkt en aan de specifieke moeilijkheden waarmee ze worden geconfronteerd, zulks niettegenstaande ze toch de echte kern van het doelpubliek vormen dat moet worden bereikt door de acties welke met de medefinanciering van het E.S.F. worden opgezet;
- betreurd dat de bevoegde autoriteiten besloten hebben het specifieke zwaartepunt "vrouwen" te laten vallen, hierbij uitsluitend steunend op de ex-ante evaluatie van de doelstellingen 3 en 4 zonder rekening te houden met het voornoemde evaluatieverslag betreffende de deelname van de vrouwen;
- geoordeeld dat enkel zorgen voor een globaal kwantitatief evenwicht ontoereikend zal zijn om het probleem van de verticale en horizontale segmentering op te lossen welke in de door het E.S.F. gefinancierde acties wordt gehanteerd;
- betreurd dat geen enkel raadgevende instelling of dienst, belast met de materie kansengelijkheid, werd geraadpleegd.

De Commissie Vrouwenarbeid is dan ook van oordeel dat in de toekomst moet worden geijverd voor :

- het realiseren van een omstandige studie van de sociaal-economische context, rekening houdend met de specifieke kenmerken van alle categorieën die de doelgroep van het E.S.F. vormen en dientengevolge met de bijzondere omstandigheden waar de vrouwen mee te maken hebben;
- het betrekken van de bevoegde organen of diensten voor kansengelijkheid bij het uitstippelen van de gefinancierde acties alsook bij de tenuitvoerlegging ervan door hen lid te maken van de verschillende toezichtscomités;
- het rekening houden met de bestaande specifieke studies en met het evaluatieverslag van het Now-programma ten einde de voor het toekomstige communautair bestek voorgestelde acties zo goed mogelijk bij te sturen.

De Commissie Vrouwenarbeid verzoekt de Minister van Tewerkstelling en Arbeid erom dit advies aan de bevoegde gemeenschaps- en gewestoverheden mede te delen.

(3) Jonge werkzoekenden (M/V) - Langdurig werklozen (M/V) of daarmee gelijkgestelden.

De Commissie Vrouwenarbeid is ten slotte van oordeel dat de tenuitvoerlegging van het derde communautaire actieprogramma voor kansengelijkheid vanwege de Europese Commissie meer bereidwilligheid en vastberadenheid vergt om rekening te houden met deze problematiek bij de vaststelling en het beheer van de structuurfondsen en meer bijzonder van het E.S.F.